

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Libora Duľu a sudcov JUDr. René Štepánika a JUDr. Aleny Šiškovéj na neverejnom zasadnutí dňa 7. októbra 2014 v Bratislave v trestnej veci obžalovanej **JUDr. D. V.** pre pokračovací obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. b/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák. o návrhu obžalovanej JUDr. D. V. na odňatie veci Okresnému súdu Banská Bystrica a jej prikázanie okresnému súdu v obvode Krajského súdu v Nitre podľa § 23 ods. 1 Tr. por. takto

r o z h o d o l :

Trestná vec obžalovanej JUDr. D. V. vedená na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 2 T 51/2012 sa tomuto súdu **n e o d n í m a.**

O d ô v o d n e n i e

V trestnej veci Okresného súdu Banská Bystrica 2 T 51/2012 proti obžalovanej JUDr. D. V. pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. b/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák., predložil predseda senátu tohto okresného súdu spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o návrhu obžalovanej JUDr. D. V. na odňatie veci Okresnému súdu Banská Bystrica – súčasťou návrhu je námietka zaujatosti všetkých sudcov okresných súdov v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici – a jej prikázanie okresnému súdu v obvode Krajského súdu v Nitre podľa § 23 ods. 1 Tr. por. spolu s vyjadrením sudcov okresných súdov v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici vo vzťahu k vznesenej námietke zaujatosti.

Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že trestná vec obžalovanej JUDr. D. V. je v štádiu zrušeného hlavného pojednávania Okresného súdu Banská Bystrica po tom, čo Krajský súd v Nitre rozhodujúci o odvolaní obžalovanej JUDr. D. V. proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 24. januára 2013 sp. zn. 2 T 51/2012, uznesením zo dňa 1. apríla 2014 zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obžalovaná JUDr. D. V. v podanom návrhu argumentovala tým, že po tom, čo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2013 sp. zn. 6 Ndt 8/2013 bola jej trestná vec vedená na Krajskom súde v Banskej Bystrici (odvolacie konanie) tomuto súdu odňatá a prikázaná na konanie a rozhodnutie Krajskému súdu v Nitre, tento odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie. Súdu prvého stupňa vytkla nedostatky jeho rozhodnutia (odmietnutie vykonania dôkazov, vyhodnotenie dôkazov v neprospech obžalovanej). I keď pôvodne žiadala, aby v záujme rýchlosti konania bola vec prejednávaná Okresným súdom Banská Bystrica, v priebehu konania nastali skutočnosti, ktoré odôvodňujú jej záver o nestrannosti a nezáujatosti Okresného súdu Banská Bystrica (navrhovateľka sa zjavne domáha opaku takto vysloveného názoru), čo má nepriamo vyplývať aj z citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Dôvody na odňatie veci a prikázanie veci v zmysle podaného návrhu vidí obžalovaná JUDr. D. V. v tom, že trestné oznámenie na ňu podal vtedajší predseda Krajského súdu v Banskej Bystrici na podnet vtedajšieho podpredsedu, súčasného predsedu tohto súdu, ktorý je administratívne a právne nadriadený všetkým sudcom v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici, čo môže ovplyvniť rozhodnutie vo veci samej, a to aj v súvislosti s tým, že predseda senátu Krajského súdu v Banskej Bystrici sa k veci vyjadroval pre týždenník, čo vytvára tlak na výrok o vine. Informácie v tomto týždenníku obsahovali aj údaje svedčiace pre ich poskytnutie zo spisu ešte pred právoplatným rozhodnutím vo veci samej, čím došlo k výraznému porušeniu zásady na spravodlivý a nestranný proces. Navrhovateľka vzniesla námietku zaujatosti voči všetkým sudcom obvodu Krajského súdu v Banskej Bystrici, pretože ňou uvádzané skutočnosti sú spôsobilé čo i len navonok vzbudiť podozrenie z nestranného a neobjektívneho rozhodovania v danej veci. Podaním z 8. marca 2013 navrhla vylúčiť všetkých sudcov v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici, vrátane sudcov okresných súdov, pričom touto námietkou sa nikto

nezaoberal a nebola ani predmetom citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Námiетка tak bola vznesená za splnenia ustanovenia § 31 ods. 4 Tr. por.

Väčšina sudcov okresných súdov v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici v písomnom vyjadrení k podanému návrhu (resp. námietke zaujatosti) vyslovila svoju nezaujatosť k osobe obžalovanej a k jej prejednávanej trestnej veci. Jeden sudca Okresného súdu Banská Bystrica a traja sudcovia Okresného súdu Brezno vyslovili svoju zaujatosť, sudca Okresného súdu Banská Bystrica (neprejednávajúci vec obžalovanej) pre osobný vzťah k obžalovanej JUDr. D. V., sudcovia Okresného súdu Brezno pre osoby, ktoré podali trestné oznámenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd), ktorý je podľa § 23 ods. 1 Tr. por. v konkrétnom prípade na rozhodnutie o odňatie a prikázanie veci príslušný, po preskúmaní veci v rozsahu vymedzenom návrhom obžalovanej JUDr. D. V. zistil, že jej návrh nie je dôvodný.

Inštitút odňatia a prikázania veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por., ktorý znamená prelomenie ústavnej zásady, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi (článok 48 Ústavy Slovenskej republiky) je výnimočným opatrením, a preto ho možno uplatniť len vtedy, ak pre tento postup existujú dôležité dôvody. Dôležitým dôvodom je (mimo iné) podľa ustálenej súdnej praxe aj vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z vykonávania úkonov trestného konania. Za dôležitý dôvod v zmysle citovaného zákonného ustanovenia podľa ustálenej súdnej praxe treba považovať aj zistenie takých konkrétnych skutočností, ktoré pre svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností o nezaujatosti sudcov príslušného súdu, znamenajúci v konečnom dôsledku vylúčenie všetkých sudcov daného súdu. Účelom vylúčenia sudcu či sudcov je upevniť dôveru účastníkov konania i verejnosti v nestrannosť postupu sudcov. Preto je potrebné zaistiť, aby sa na rozhodovaní nepodieľali sudcovia, ktorí majú k prejednávanej veci alebo k účastníkom konania taký vzťah, ktorý môže objektívne vzbudiť pochybnosť o spôsobilosti konať nestranne.

Najvyšší súd konštatuje, že obžalovaná JUDr. D. V. v rámci vznesenej námietky zaujatosti doručenej Krajskému súdu v Banskej Bystrici dňa 25. marca 2013, podanej v čase odvolacieho konania proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica z 24. januára 2013 sp. zn. 2 T 51/2012, namietala sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici

i sudcov Okresného súdu Banská Bystrica z dôvodu podania na ňu trestného oznámenia vtedajším predsedom Krajského súdu v Banskej Bystrici po konzultácii s vtedajším podpredsedom tohto súdu, vidiac v personálnom prepojení podriadenosti vo veci (možných) rozhodujúcich sudcov nezabezpečenia ich nestranného rozhodovania, resp. javenia sa tohto stavu navonok. V uvedenom zmysle rozhodol i Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 3. júla 2013 sp. zn. 6 Ndt 8/2013, ktorým trestnú vec obžalovanej JUDr. D. V. odňal Krajskému súdu v Banskej Bystrici a prikázal ju Krajskému súdu v Nitre. Rozhodol tak v čase, keď obžalovanou uvádzaný dôvod na odňatie veci voči sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici bol vecne i časovo aktuálny (pred rozhodovaním o podanom odvolaní). Tento argument, známy obžalovanej od vznesenia jej obvinenia však nebol aktuálny vo vzťahu k sudcovi či sudcom Okresného súdu Banská Bystrica, pretože ho proklamovala (dala na známosť) v čase, keď skončilo dokazovanie súdu prvého stupňa vyhlásením odsudzujúceho rozsudku, hoci reálne mala obžalovaná túto možnosť uplatniť najneskôr na začiatku hlavného pojednávania súdu prvého stupňa. Nie je preto možné konštatovať, že uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu možno mechanicky aplikovať i vo vzťahu ku sudcom Okresného súdu Banská Bystrica. Tak vec prejednávajúci predseda senátu i ostatní sudcovia tohto súdu (až na výnimku jedného, ktorý by teoreticky vec mohol v budúcnosti prejednávať, ktorý vyjadril svoju zaujatosť osobným priateľským vzťahom s obžalovanou) vyjadrili svoju nezaujatosť tak k osobe obžalovanej JUDr. D. V., i k jej trestnej veci. Toto vyjadrenie sa týka i okolnosti možného ovplyvnenia postavením osôb, podávajúcich trestné oznámenie na obžalovanú v justičnej hierarchii obvodu Krajského súdu v Banskej Bystrici, je teda negáciou takého ovplyvnenia. Dali tak jednoznačne najavo svoje neovplyvnenie vo veci podaním trestného oznámenia funkcionárov správy Krajského súdu v Banskej Bystrici. Na rozdiel od sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici a ich vzťahu k funkcionárom tohto súdu, od čoho odvíjal svoje rozhodnutie i Najvyšší súd Slovenskej republiky pri odňatí veci Krajskému súdu v Nitre, vzťah sudcov Okresného súdu Banská Bystrica k uvedeným funkcionárom správy Krajského súdu v Banskej Bystrici nie je funkčne daný, ich nezaujatosť je vyjadrená aj v ich písomnom vyjadrení. Zaujatosť nebola navyše namietaná v pôvodnom konaní Okresného súdu Banská Bystrica až do jeho rozhodnutia o vine obžalovanej ani samotnou obžalovanou, takže v súčasnosti tento argument obžalovanej ex post (dodatočne), vo vyššie uvedených súvislostiach, neobstoí.

Garanciou nestrannosti je i skutočnosť, že po prikázaní veci (odvolaciemu) Krajskému súdu v Nitre tu je (a bude i do ďalšieho konania) daný vzťah dvojstupňovosti Okresný súd

Banská Bystrica – Krajský súd v Nitre. To z vecného i procesného hľadiska vytvára štruktúru viazanosti prvostupňového súdu právnym názorom Krajského súdu v Nitre a možnosti prieskumu nového rozhodnutia aj v eventuálnom ďalšom odvolacom konaní, teda mimo akejkolvek pôsobnosti funkcionárov správy Krajského súdu v Banskej Bystrici. Taký procesný model rozhodovacej činnosti prvostupňového súdu je garantovaný aj ustanovením § 327 ods. 1 Tr. por.: „Súd, ktorému vec bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí odvolací súd, a je povinný vykonať úkony a dôkazy, ktorých vykonanie odvolací súd nariadil“.

Kladné rozhodnutie najvyššieho súdu o odňatie veci Okresnému súdu Banská Bystrica a jej prikázanie inému súdu (podľa návrhu obžalovanej v pôsobnosti Krajského súdu v Nitre) nemôže vyvolať argumentácia obžalovanej v podanom návrhu na odňatie a prikázanie veci z 1. augusta 2014, týkajúce sa vyjadrení sudcu Krajského súdu v Banskej Bystrici pre mienkotvorný týždenník k trestnej veci obžalovanej a tvrdené zabezpečenie údajov pre uvedené vyjadrenie zo spisu. Tento údaj, bez ďalších preukázateľných okolností, nesmeruje voči vec prejednávajúcemu Okresnému súdu Banská Bystrica, ale voči konkrétnemu sudcovi Krajského súdu v Banskej Bystrici bez jeho reálnej previazanosti na vo veci konajúceho predsedu senátu Okresného súdu Banská Bystrica (či vo veci jeho potenciálne konajúcim kolegom), čo bolo predmetom odôvodnenia predchádzajúcej časti tohto odôvodnenia.

K námietke obžalovanej JUDr. D. V. o nerozhodnutí súdov vrátane Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2013 v konaní 6 Ndt 8/2013, o odňatí veci Okresnému súdu Banská Bystrica a jej prikázaní inému súdu, vznesenej obžalovanou v jej podaní z 25. marca 2013, uplatnenej i v návrhu na odňatie a prikázanie veci z 1. augusta 2014 najvyšší súd podotýka, že v čase vznesenia tejto námietky (3. júla 2013) už vo veci nerozhodoval Okresný súd Banská Bystrica (spis bol predkladaný odvolaciemu súdu), takže nebol dôvod vo vzťahu k tomuto prvostupňovému súdu rozhodovať. Ak by vec právoplatne skončil (v merite) Krajský súd v Nitre, nebol by tento dôvod ani pre budúcnosť. Keďže však Krajský súd v Nitre zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil vec tomuto súdu na nové prejednanie a rozhodnutie, stalo sa týmto momentom dôvodným o obžalovanou podanom pôvodnom návrhu na odňatie veci rozhodovať. Keďže pôvodný návrh obžalovanej JUDr. D. V. na odňatie veci Okresnému súdu Banská Bystrica a jej prikázanie inému súdu bol aktualizovaný jej návrhom z 1. augusta 2014 na odňatie veci Okresnému súdu Banská

Bystrica a jej prikázanie niektorému z okresných súdov v pôsobnosti Krajského súdu v Nitre, rozhoduje o tomto návrhu z 1. augusta 2014 (v ktorom je zahrnutý i pôvodný návrh z 25. marca 2013) najvyšší súd práve týmto uznesením.

Vzhľadom na to, že najvyšší súd nezistil zaujatosť sudcov Okresného súdu Banská Bystrica v prejednávanej trestnej veci obžalovanej JUDr. D. V., nie je zákonný dôvod pre iné rozhodnutie, než je neodňatie veci Okresnému súdu Banská Bystrica. Neodňatím veci Okresnému súdu Banská Bystrica nie je dôvod ani zákonný podklad pre rozhodovanie o časti návrhu obžalovanej JUDr. D. V. na odňatie veci (ostatným) okresným súdom v pôsobnosti Krajského súdu v Banskej Bystrici.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 7. októbra 2014

JUDr. Libor D u ľ a, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. René Štepánik

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová